

**POWIATOWY URZĄD
PRACY W ŚREMIE**

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŚREMSKIM W 2011 ROKU

(część diagnostyczna)

Śrem, marzec 2012r.

- SPIS TREŚCI -

1. Wstęp

2. Analiza bezrobocia w Powiecie Śremskim

- 2.1. Bezrobocie według grup zawodów
- 2.2. Bezrobocie według zawodów
- 2.3. Napływ bezrobotnych według zawodów
- 2.4. Napływ bezrobotnych według grup zawodów

3. Analiza ofert pracy

- 3.1. Oferty pracy
- 3.2. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

- 4.1. Zawody deficytowe w Powiecie Śremskim
- 4.2. Zawody nadwyżkowe w Powiecie Śremskim

5. Podsumowanie

6. Spis tabel

7. Spis wykresów

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy m. in. prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Jest to jedna z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych, kształcenia zawodowego oraz przygotowywania programów aktywizacji zawodowej.

Roczny monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych składa się z dwóch części: diagnostycznej i prognostycznej. Pierwsza część dotyczy analizy zjawiska bezrobocia występującego na lokalnym rynku pracy w zakresie zawodów, na które istniał popyt oraz tych, które występowały na lokalnym rynku pracy nadwyżkowo. Druga część zawiera analizę bezrobocia wśród absolwentów ze szkół ponadgimnazjalnych.

Niniejsze opracowanie stanowi pierwszą część diagnostyczną.

Podstawowymi źródłami informacji do przeprowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych były:

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późn. zm.),
- Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej”. Dane za I i II półrocze 2011 roku,

- Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności”. Dane za I i II półrocze 2011 roku.

Klasyfikacja obejmuje 10 wielkich grup zawodowych (kod 1 cyfrowy), 43 dużych (kod 2 cyfrowy), 132 grupy średnie (kod 3 cyfrowy), 444 grupy elementarne (kod 4 cyfrowy) oraz 2360 zawodów i specjalności (kod 6 cyfrowy).

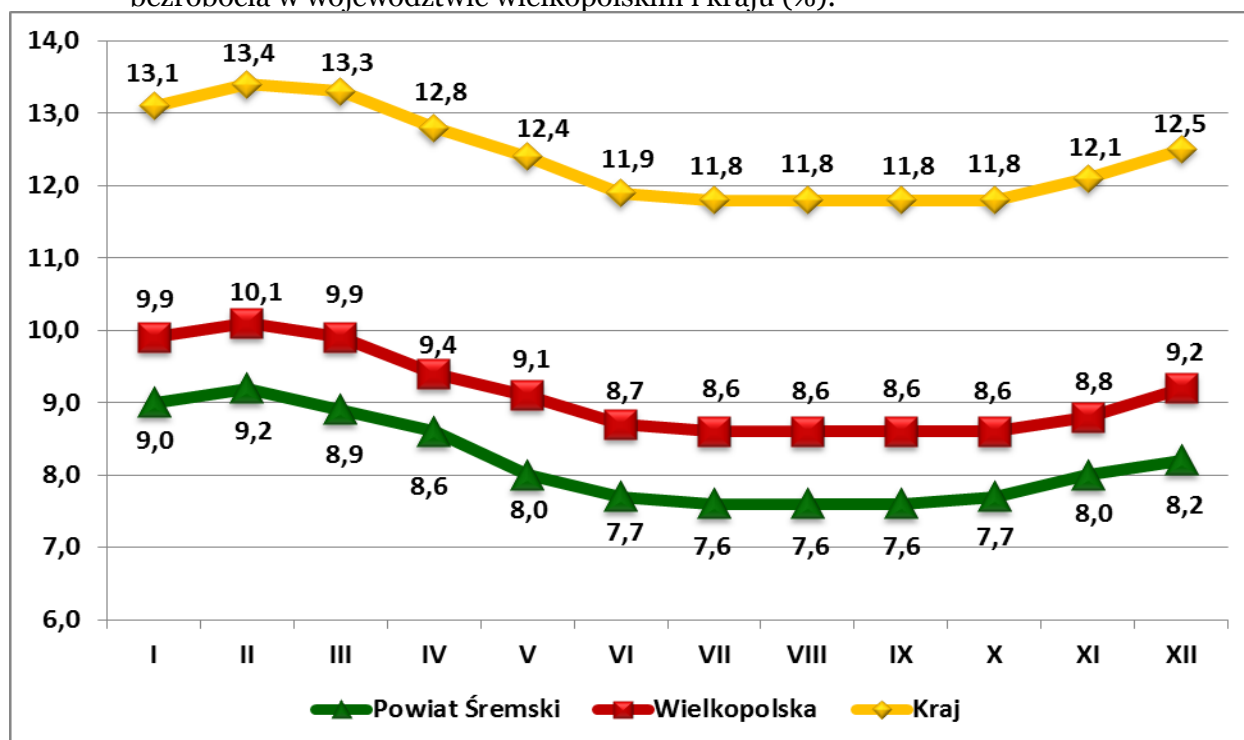
W niniejszym opracowaniu ujęte zostały zawody, na które w 2011 roku występowało zapotrzebowanie jak również takie, które występowały nadwyżkowo. Sklasyfikowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych wśród zarejestrowanych bezrobotnych ma na celu wprowadzenie mechanizmów redukujących negatywne zjawiska na lokalnym rynku pracy. Dokonana analiza została przygotowana zgodnie z zaleceniami metodycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm. – art.9, ust. 1 pkt 9).

2. ANALIZA BEZROBOCIA W POWIECIE ŚREMSKIM

Powiat Śremski zaliczany jest do obszarów o stosunkowo niskiej stopie bezrobocia. W końcu grudnia 2011 roku znajdował się na piątej pozycji wśród powiatów wielkopolskich, jeżeli chodzi o jej wielkość. Kształtowała się ona na poziomie 8,2% i była niższa niż stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim oraz w kraju, które wynosiły odpowiednio 9,2% i 12,5%.

W okresie od stycznia do grudnia 2011 roku stopa bezrobocia w powiecie śremskim uległa zmniejszeniu z poziomu 9,0% w styczniu, do poziomu 8,2% w grudniu. Najniższy poziom zaobserwowano w miesiącach lipiec, sierpień i wrzesień. Od miesiąca października poziom stopy bezrobocia wzrastał. Powyższa sytuacja związana była z sezonowością bezrobocia spowodowaną okresową zmiennością warunków klimatycznych i cykli produkcji. Ze względu na natężenie określonych prac, liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych zmniejszała się latem, a rosła zimą. Dotyczyło to takich dziedzin gospodarki, jak budownictwo czy rolnictwo. W/w zjawisko jest tendencją ogólnokrajową i ma charakter cykliczny.

Wykres 1 Stopa bezrobocia w Powiecie Śremskim w 2011 roku w zestawieniu ze stopą bezrobocia w województwie wielkopolskim i kraju (%).

Źródło: Dane z GUS. Opracowanie własne.

W okresie od stycznia do grudnia 2011 roku zaobserwowano, że liczba osób bezrobotnych figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie zmniejszyła się z poziomu 2 125 osób w końcu stycznia do 1 927 zarejestrowanych według stanu w dniu 31.12.2011r.

Tabela 1 Zmiany w poziomie bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2010 i 2011 roku

Miesiąc	Liczba bezrobotnych, stan w końcu miesiąca		Wzrost/spadek (w liczbie osób)	Wzrost/spadek (w%)
	2010 roku	2011 roku		
Styczeń	2 393	2 125	↓ 268	-11,2
Luty	2 493	2 182	↓ 311	-12,5
Marzec	2 465	2 109	↓ 356	-14,4
Kwiecień	2 345	2 029	↓ 316	-13,5
Maj	2 218	1 881	↓ 337	-15,2
Czerwiec	2 064	1 802	↓ 262	-12,7
Lipiec	1 923	1 765	↓ 158	-8,2
Sierpień	1 844	1 772	↓ 72	-3,9
Wrzesień	1 782	1 777	↓ 5	-0,3
Październik	1 796	1 786	↓ 10	-0,6
Listopad	1 837	1 871	↑ 34	1,9
Grudzień	1 977	1 927	↓ 50	-2,5

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01. Opracowanie własne.

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 roku odnotowano w miesiącu lutym, ich liczba wyniosła 2 182 osoby. Następnie liczba ta ulegała sukcesywnemu spadkowi. Wzrost zaczęto odnotowywać dopiero w miesiącach jesienno-zimowych. W końcu września 2011 roku zarejestrowanych było 1 777 osób bezrobotnych, natomiast według stanu w końcu grudnia liczba ta zwiększyła się o 150 osób do poziomu 1 927 bezrobotnych.

Wybrane grupy bezrobotnych zarejestrowane w dniu 31.12.2011 roku:

Tabela 2 Struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych według stanu w końcu grudnia 2010 i 2011 roku

Wyszczególnienie		Stan w dniu		Wzrost/spadek (w liczbie osób)	Wzrost/spadek (w %)
		31.12.2010r.	31.12.2011r.		
Liczba bezrobotnych ogółem		1 977	1 927	-50	-2,5
z tego	kobiety	1 096	1 137	41	3,7
	z prawem do zasiłku	418	427	9	2,2
	zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	146	140	-6	-4,1
	dotychczas niepracujący	281	251	-30	-10,7
	poprzednio pracujący	1 696	1 676	-20	-1,2
	zamieszkali na wsi	846	810	-36	-4,3

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01. Opracowanie własne

Największą grupę osób figurujących w ewidencji Urzędu stanowili bezrobotni poprzednio pracujący. Ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w końcu 2011 roku kształtował się na poziomie 87%, czyli 1 676 osób. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych przeważały kobiety (według stanu w końcu 2011 roku ich odsetek w ogóle zarejestrowanych wynosił 59%).

2. 1. Bezrobocie według grup zawodów

Analizując ilość osób zarejestrowanych w PUP w Śremie w końcu 2011 roku zauważono, że 77,9 % populacji należało do niżej wymienionych wielkich grup zawodowych:

- 1) robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 22,3%,
- 2) pracownicy usług i sprzedawcy – 19,4%,
- 3) pracownicy przy pracach prostych – 12,6%,
- 4) technicy i inny średni personel – 9,3%,
- 5) specjaliści – 6,3%,
- 6) operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 4,6%,
- 7) pracownicy biurowi – 3,4%.

Osoby, które znalazły się w grupie pierwszej posiadały zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędne do wykonywania prac w branży budowlanej, jak również w obróbce metali, branży mechanicznej oraz w krawiectwie. Najliczniej reprezentowane w tej grupie były następujące zawody: szwaczka (55 osób), krawiec (48 osób), ślusarz (37 osób), murarz (31 osób).

W drugiej wymienionej grupie znajdowały się osoby posiadające zawody wymagające wiedzy oraz doświadczenia w zakresie świadczenia usług osobistych, gastronomicznych, ochrony oraz sprzedaży. Osoby bezrobotne należące do tej grupy najczęściej posiadały zawody: sprzedawca (194 osoby), robotnik gospodarczy (38 osób), kucharz (29 osób).

Do trzeciej grupy zaliczone zostały osoby posiadające niskie lub podstawowe umiejętności do wykonywania prostych prac, w takich zawodach jak: robotnik placowy (74 osoby), robotnik magazynowy (36 osób), robotnik budowlany (28 osób), sprzątaczką biurową (24 osoby) oraz pakowacz (22 osoby).

Osoby, które znalazły się w grupie „technicy i inny średni personel” posiadały doświadczenie oraz wiedzę w zakresie niezbędnym do wykonywania prac technicznych. Osoby w tej grupie najczęściej posiadały zawód: technik ekonomista (23 osoby), technik żywienia i gospodarstwa domowego (14 osób), technik rolnik (12 osób).

Specjaliści to grupa osób o wysokich kwalifikacjach. Osoby zaliczane do tej grupy posiadały wykształcenie wyższe, najczęściej w zawodach: specjalista administracji publicznej (16 osób), pedagog (7 osób), nauczyciel przedszkola (6 osób) oraz specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (6 osób).

Grupę szóstą tworzyli „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”. Osoby należące do tej grupy posiadały umiejętności i doświadczenie w zakresie montowania i uruchamiania podzespołów przy wykonywaniu prac precyzyjnych. W tej grupie znaleźli się także operatorzy maszyn i urządzeń oraz kierowcy. Zaliczyć do nich można m.in. montera zestrzajacza urządzeń elektronicznych (23 osoby), kierowcę samochodu ciężarowego (13 osób) oraz operatora maszyn i urządzeń odlewniczych (9 osób).

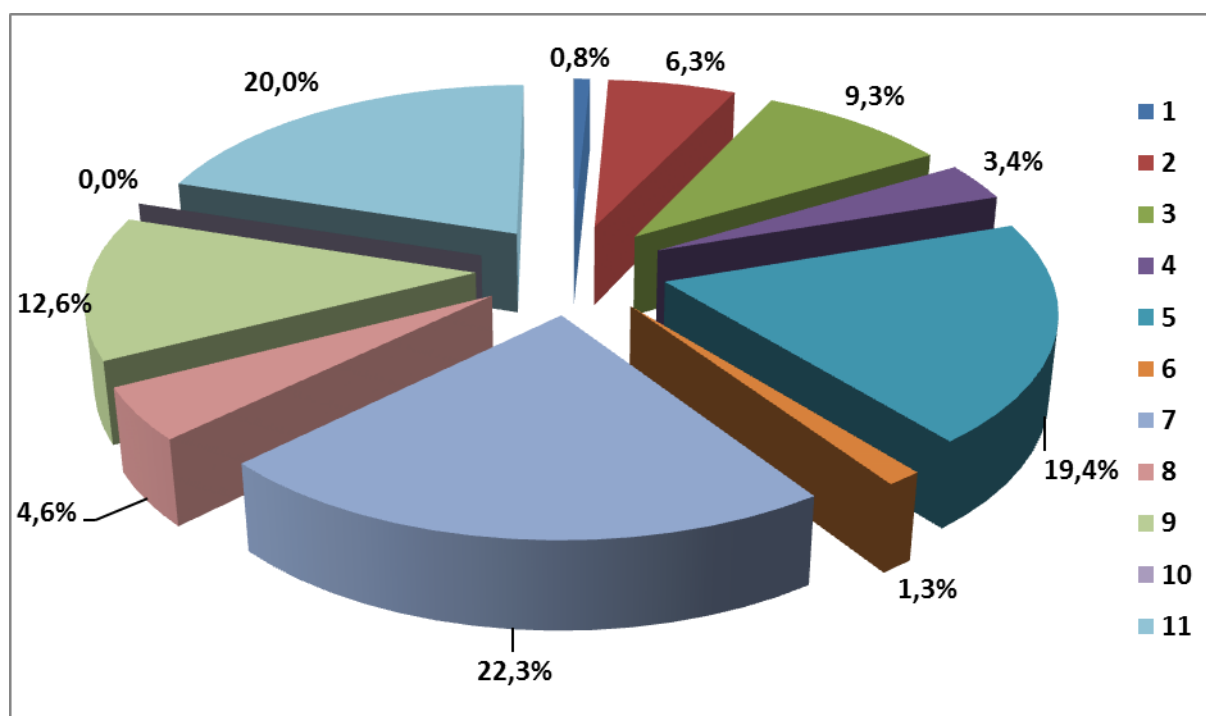
Osoby, które zostały zakwalifikowane do ostatniej grupy posiadały kwalifikacje i doświadczenie do wykonywania prac biurowych. Najbardziej liczną grupą były osoby posiadające zawód technik prac biurowych (32 osoby) oraz magazynierzy (10 osób).

Tabela 3 Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w końcu 2010r. i 2011r.

Lp.	10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy)	Liczba bezrobotnych wg stanu na 31.12.2010r.	Liczba bezrobotnych wg stanu na 31.12.2011r.	Wzrost /spadek (w liczbie osób)	Wzrost /spadek (w %),
1	2	3	4	5	6
1	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	7	16	9	128,6
2	specjaliści	106	122	16	15,1
3	technicy i inny średni personel	221	180	-41	-18,6
4	pracownicy biurowi	82	66	-16	-19,5
5	pracownicy usług i sprzedawcy	300	372	72	24,0
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	21	26	5	23,8
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	494	429	-65	-13,2
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	74	89	15	20,3
9	pracownicy przy pracach prostych	228	241	13	5,7
10	siły zbrojne	1	0	-1	-100,0
11	bez zawodu	443	386	-57	-12,9
RAZEM		1977	1927	-50	-2,5

Źródło: Załącznik: T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie śremskim. Stan w końcu II-półrocza 2011 roku.

Wykres 2 Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów wg stanu na dzień 31.12.2011r.

Źródło: Tabela 3

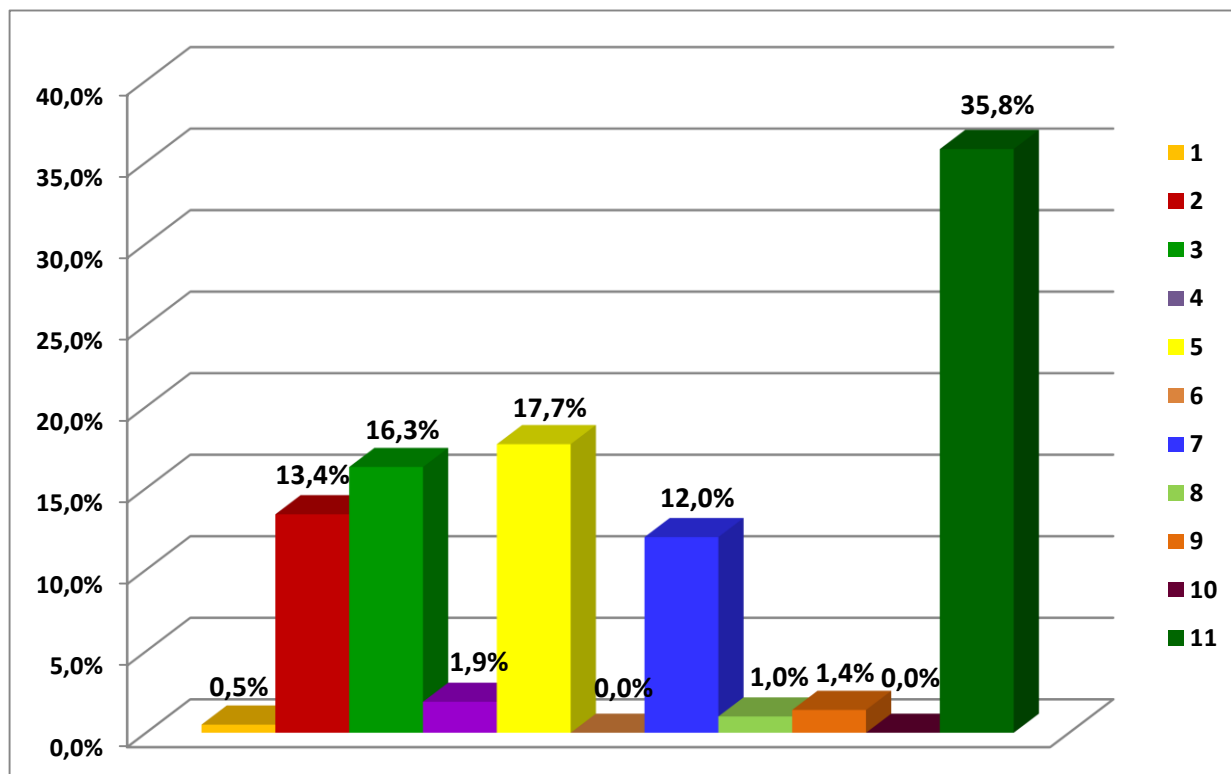
- [1] przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- [2] Specjaliści
- [3] technicy i inny średni personel
- [4] pracownicy biurowi
- [5] pracownicy usług i sprzedawcy
- [6] rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy
- [7] robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- [8] operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- [9] pracownicy przy pracach prostych
- [10] siły zbrojne
- [11] bez zawodu

W dniu 31.12.2011 roku w ewidencji Urzędu pozostawało zarejestrowanych **209 osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły** (absolwenci szkół). Najbardziej liczną grupę stanowili pracownicy usług i sprzedawcy (37 osób, tj. 17,7% ogółu bezrobotnych absolwentów). Na kolejnych pozycjach znalazły się grupy:

- technicy i inny średni personel – 34 osoby, tj. 16,3%,
- specjaliści – 28 osób, tj. 13,4%,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 25 osób, tj. 12,0%.

Bezrobotni należący do wyżej wymienionych grup stanowili aż 59,4% populacji bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły. Natomiast absolwenci nie posiadający zawodu stanowili 35,8 % ogółu bezrobotnych absolwentów (75 osób).

Wykres 3 Struktura bezrobotnych zarejestrowanych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły wg wielkich grup zawodów wg stanu w dniu 31.12.2011r.

- [1] przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- [2] Specjaliści
- [3] technicy i inny średni personel
- [4] pracownicy biurowi
- [5] pracownicy usług i sprzedawcy
- [6] rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy
- [7] robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- [8] operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- [9] pracownicy przy pracach prostych
- [10] siły zbrojne
- [11] bez zawodu

2. 2. Bezrobocie według zawodów

W końcu grudnia 2011 roku najliczniejszą grupę wśród ogółu osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie tj. 20% (386 osób) stanowiły osoby bezrobotne nie posiadające kwalifikacji zawodowych (kategoria osób bez zawodu). Porównując liczbę osób bez zawodu w końcu 2010 roku z danymi w końcu 2011 roku zauważalny jest niewielki, bo o 2,4% spadek udziału tej grupy osób w ogóle bezrobotnych.

Oferty pracy jakie napływały do Urzędu skierowane były w większości do osób, które posiadają określone kwalifikacje. Nie oznacza to, iż osoby bez zawodu nie mogły skorzystać ze składanych ofert pracy. Dotyczyło to jednak stanowisk, na których nie wymagało się specjalnych kwalifikacji, np. pakowacz, pomocniczy robotnik polowy, pokojowa, sprzątaczką biurową, woźny czy robotnik placowy.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w końcu 2011 roku stanowili sprzedawcy – 10,1% (194 osoby) ogółu bezrobotnych. Pracodawcy poszukując kandydatów na to stanowisko pracy nie zawsze wymagali wykształcenia kierunkowego lub też doświadczenia zawodowego.

Z analizy wynika, iż najwięcej kobiet rejestrujących się w 2011 roku posiadało zawody: sprzedawca, szwaczka, krawiec, technik prac biurowych, kucharz, sprzątaczką biurową, monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych, pakowacz oraz technik żywienia i gospodarstwa domowego.

Na koniec 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie pozostawali bezrobotni zarejestrowani według 379 zawodów. W poniższej tabeli przedstawiono zawody, w których odnotowano najliczniej zarejestrowanych bezrobotnych w końcu ubiegłego roku. Stanowili oni ponad 42% ogółu zarejestrowanych według stanu w dniu 31.12.2011 roku.

Tabela 4 Bezrobotni według zawodów o największej liczebności w Powiecie Śremskim.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	wg stanu na 31.12.2010r.		wg stanu na 31.12.2011r.		Wzrost/spadek (%)	
			ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
1	2	3						
1	000000	bez zawodu	443	245	386	218	-12,9	-11,0
1	522301	sprzedawca	148	144	194	185	31,1	28,5
2	961302	robotnik placowy	69	30	74	32	7,2	6,7
3	753303	szwaczka	64	64	55	55	-14,1	-14,1
4	753105	krawiec	45	44	48	47	6,7	6,8
5	515303	robotnik gospodarczy	12	2	38	21	216,7	950,0
6	722204	ślusarz	39	5	37	3	-5,1	-40,0
7	933304	robotnik magazynowy	19	12	36	17	89,5	41,7
8	411004	technik prac biurowych	23	21	32	28	39,1	33,3

9	711202	murarz	49	0	31	0	-36,7	0
10	512001	kucharz	31	26	29	25	-6,5	-3,8
11	931301	robotnik budowlany	42	0	28	0	-33,3	0
12	911207	sprzątaczką biurową	20	20	24	23	20,0	15,0
13	331403	technik ekonomista	36	27	23	18	-36,1	-33,3
14	821306	monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych	20	19	23	22	15,0	15,8
15	932101	pakowacz	18	16	22	18	22,2	12,5
16	512002	kucharz małej gastronomii	16	8	20	10	25,0	25,0
17	752205	stolarz	18	0	16	1	-11,1	100,0
18	242217	specjalista administracji publicznej	14	7	16	11	14,3	57,1
19	322002	technik żywienia i gospodarstwa domowego	11	10	14	11	27,3	10,0
20	723103	mechanik pojazdów samochodowych	18	0	14	0	-22,2	0
21	713102	malarz budowlany	18	0	13	0	-27,8	0
22	713101	malarz-tapeciarz	22	0	13	0	-40,9	0
23	751201	cukiernik	12	9	13	7	8,3	-22,2

Źródło: Załącznik: T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie śremskim. Stan w końcu 2010 i 2011 roku

Z powyższej tabeli wynika, iż 158 osób pozostających na koniec 2011 roku w ewidencji Urzędu posiadało zawody nisko kwalifikowane, takie jak: pakowacz, sprzątaczką biurową, robotnik gospodarczy, robotnik placowy (co stanowi 8,2% ogółu zarejestrowanych).

Z branży krawieckiej na dzień 31.12.2011 roku zarejestrowane były 103 osoby.

Dokonując porównania danych na koniec 2011 roku z danymi na koniec 2010 roku zauważyć można, iż największy wzrost procentowy odnotowano wśród bezrobotnych posiadających zawód robotnik gospodarczy, natomiast największy spadek zauważalny był wśród osób w zawodzie malarz-tapeciarz.

Na koniec 2011 roku w Urzędzie zarejestrowanych było 209 osób, które **ukończyły szkołę w okresie ostatnich 12 miesięcy (absolwenci)**, co stanowiło 10,8 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Spośród nich 35,9% (75 osób) stanowiły osoby nie posiadające zawodu. Według stanu w dniu 31.12.2011 roku najwięcej zarejestrowanych absolwentów posiadało zawód sprzedawcy.

W omawianym okresie zanotowano 388 **osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy** (20,1% ogółu zarejestrowanych). W grupie tej największy udział osób bezrobotnych zanotowano w zawodach sprzedawca – 10,1%, robotnik placowy – 5,2%, krawiec – 4,4% oraz szwaczka – 3,4%.

2.3. Napływ bezrobotnych według zawodów

W 2011 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie celem dokonania rejestracji zgłosiły się 3234 osoby, tj. mniej o 1332 osoby niż w 2010 roku. Wśród rejestrujących się w ubiegłym roku kobiety stanowiły ponad 53% ogółu zarejestrowanych (tj. 1724 osób). Absolwenci stanowili 16,5% ogółu zarejestrowanych (tj. 534 osoby).

Ponad 23% (766 osób) osób rejestrujących się w badanym okresie czasu nie posiadało kwalifikacji do wykonywania zawodu (grupa osób bez zawodu), z czego 53,5% (410 osób) to kobiety.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w 2011 roku najliczniej rejestrowały się osoby posiadające zawód:

- sprzedawca – 267 osób,
- robotnik placowy – 104 osoby,
- szwaczka – 79 osób,
- robotnik magazynowy – 70 osób,
- robotnik budowlany – 59 osób,
- ślusarz – 54 osoby,
- robotnik gospodarczy – 52 osoby,
- stolarz – 48 osób,
- technik ekonomista – 46 osób,
- krawiec – 45 osób,
- technik prac biurowych – 42 osoby,
- kucharz małej gastronomii – 41 osób,
- murarz – 39 osób,
- pakowacz – 38 osób,
- mechanik pojazdów samochodowych – 36 osób,
- magazynier – 35 osób,
- specjalista administracji publicznej – 32 osoby,

- kucharz – 31 osób,
- monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych – 29 osób,
- sprzątaczką biurową – 29 osób,
- malarz budowlany – 27 osób,
- kierowca samochodu ciężarowego – 24 osoby,
- fryzjer – 23 osoby,
- malarz – tapeciarz – 21 osób,
- technik architektury krajobrazu – 20 osób,
- technik rolnik – 20 osób,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 20 osób.

Rejestrujące się kobiety posiadały głównie kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu:

- sprzedawca – 254 osoby,
- szwaczka – 79 osób,
- krawiec – 43 osoby,
- technik ekonomista – 41 osób,
- robotnik placowy – 39 osób,
- technik prac biurowych – 37 osób,
- sprzątaczką biurową – 28 osób,
- pakowacz – 27 osób,
- specjalista administracji publicznej – 26 osób,
- monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych – 26 osób,
- fryzjer – 23 osoby.

Sytuacja absolwentów w ubiegłym roku przedstawiała się następująco:

- 46,1% to grupa bez zawodu (246 osób),
- najliczniej rejestrowali się absolwenci posiadający zawód: sprzedawca (24 osoby), specjalista administracji publicznej (18 osób), technik ekonomista (17 osób), technik logistyk (13 osób), kucharz małej gastronomii (12 osób), mechanik pojazdów samochodowych (12 osób).

2.4. Napływ bezrobotnych według grup zawodów

Rozpatrując strukturę napływu bezrobotnych według grup zawodowych w Powiecie Śremskim w 2011 roku wynika, iż najliczniejszą grupę tworzyli:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 20,8%
- pracownicy usług i sprzedawcy – 17,2%,
- pracownicy przy pracach prostych – 11,9%,
- technicy i inny średni personel – 10,0%.

Kobiety najczęściej rejestrowały się w grupach zawodowych:

- pracownicy usług i sprzedawcy – 25,6%,
- technicy i inny średni personel – 12,3%,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 10,3%,
- pracownicy przy pracach prostych – 10,3%.

Poniżej przedstawiono grupy, w których zanotowano największy udział rejestrujących się absolwentów:

- specjaliści – 14,4%,
- technicy i inny średni personel – 13,7%,
- pracownicy usług i sprzedawcy – 10,9%,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 10,9%.

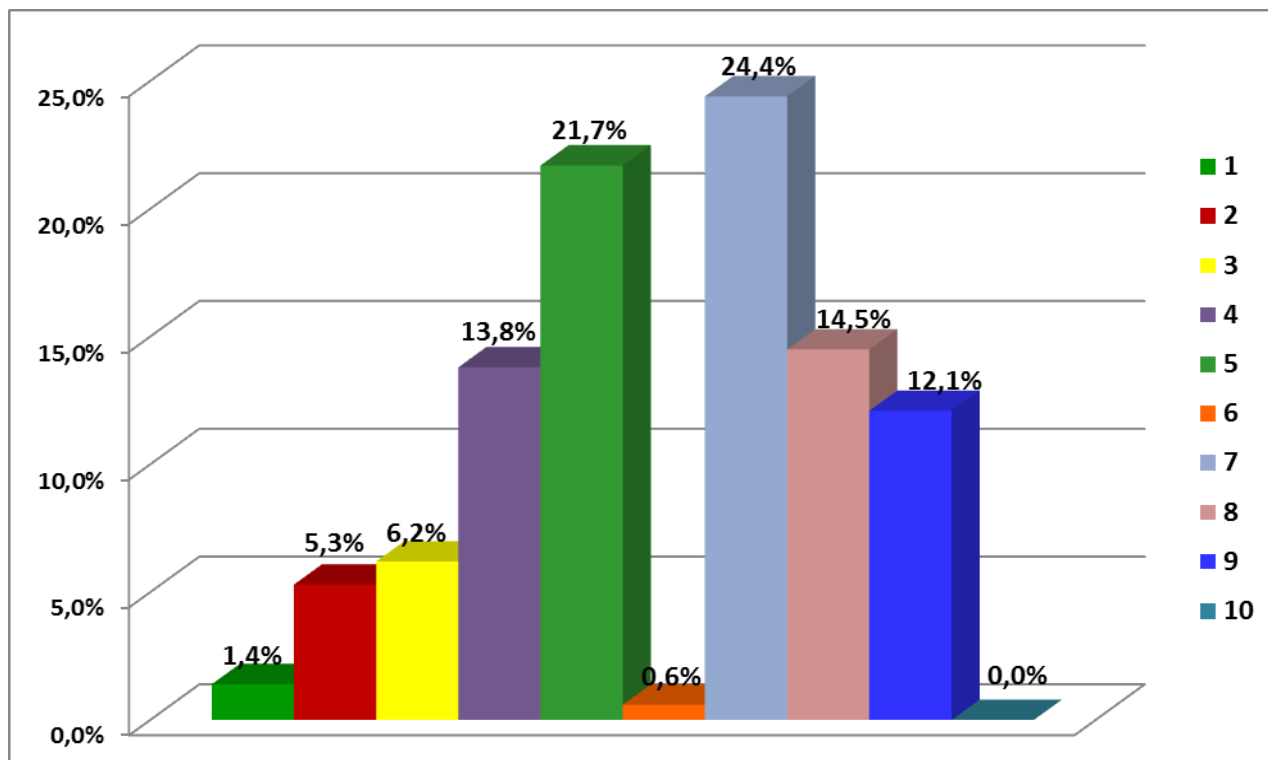
3. ANALIZA OFERT PRACY

3.1. Oferty pracy

W 2011 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie wpłynęło 891 ofert pracy. Poniżej zaprezentowano strukturę ofert pracy według grup zawodowych.

Wykres 4 Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w 2011r.

- [1] przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- [2] Specjaliści
- [3] technicy i inny średni personel
- [4] pracownicy biurowi
- [5] pracownicy usług i sprzedawcy
- [6] rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy
- [7] robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- [8] operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- [9] pracownicy przy pracach prostych
- [10] siły zbrojne

Największe zapotrzebowanie na rynku pracy zaobserwowano w zawodach przedstawionych w poniższej tabeli:

Tabela 5 Najliczniej zgłoszone oferty pracy do PUP w Śremie w 2011 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w 2011 roku	w końcu 2011 roku
1	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	73	3
2	411004	Technik prac biurowych	68	2
3	515303	Robotnik gospodarczy	43	0
4	522301	Sprzedawca	39	0

5	753303	Szwaczka	37	0
6	932101	Pakowacz	32	0
7	721403	Monter konstrukcji aluminiowych	29	0
8	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	25	0
9	432103	Magazynier	23	0
10	931301	Robotnik budowlany	22	0
11	524404	Telemarketer	22	0
12	921101	Pomocniczy robotnik polowy	20	0
13	411003	Pracownik kancelaryjny	18	0
14	821306	Monter zestrajacz urządzeń elektronicznych	18	0
15	711202	Murarz	17	0
16	722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	13	9
17	751102	Jeliciarz	13	0
18	332203	Przedstawiciel handlowy	12	0
19	512001	Kucharz	11	0
20	752205	Stolarz	10	0
21	524502	Sprzedawca w stacji paliw	10	0

Źródło: Załącznik: T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie śremskim w 2011r.

Z przedstawionych wyżej ofert pracy składanych do Urzędu wynika, iż największe zapotrzebowanie skierowane było na kierowcę samochodu ciężarowego. Wymienione miejsca pracy były trudne do zrealizowania z uwagi na dodatkowe wymagania stawiane przed kandydatami, niezbędne do wykonywania pracy na tym stanowisku. Na drugiej pozycji znalazły się oferty pracy na stanowisko technika prac biurowych. W tej grupie w znacznej części przeważały oferty stażowe. Dzięki tej formie wsparcia młode osoby miały możliwość nabycia umiejętności praktycznych na tym stanowisku, a po zakończonym stażu bardzo często miały możliwość podjęcia zatrudnienia.

3.2. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Analiza rejestrujących się bezrobotnych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności Gospodarczej wykazała, że najwięcej osób przed zarejestrowaniem w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie, zatrudnionych było w branżach:

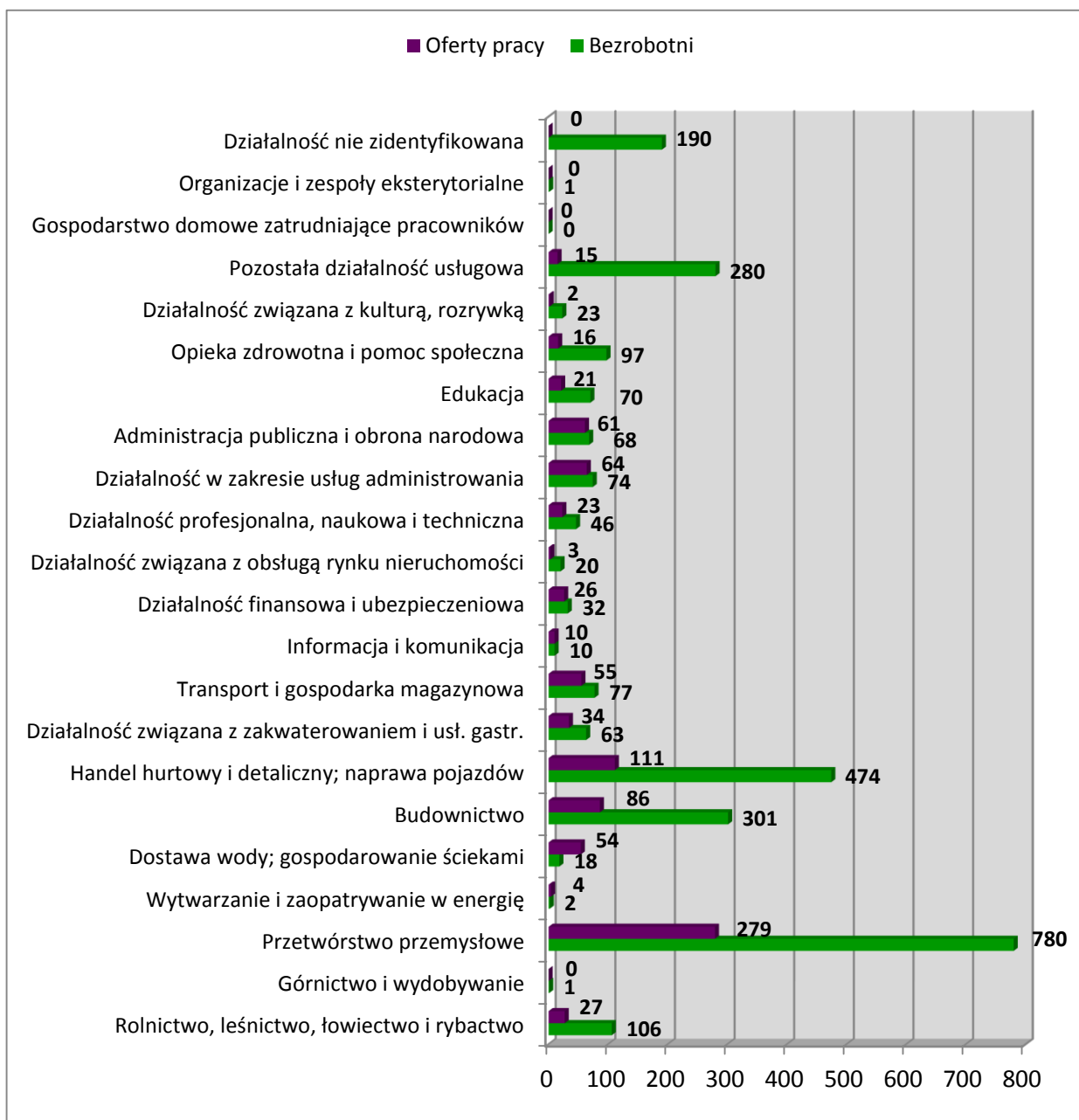
- przetwórstwo przemysłowe – 28,5% (780 osób),
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 17,3% (474 osób),
- budownictwo – 11,0 % (301 osób),
- pozostała działalność usługowa – 10,2% (280 osób).

Osoby bezrobotne wyszczególnione w wyżej wymienionych branżach stanowiły 67% (1835 osób) wszystkich osób bezrobotnych rejestrujących się w tutejszym Urzędzie w 2011 roku.

Analizując oferty pracy, jakie rejestrowane były w okresie 2011 roku, zauważono, iż pracodawcy zgłaszali największe zapotrzebowanie na pracowników w sektorach:

- przetwórstwo przemysłowe – 31,3% (279 ofert pracy),
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 12,4% (111 ofert pracy),
- budownictwo – 9,6% (86 ofert pracy),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 7,2% (64 oferty pracy).

Wykres 5 Napływ bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w 2011 roku

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Poprzez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Poprzez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W celu dokonania pełniejszego rozpoznania sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy opracowano tzw. wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Wskaźnik ten określa udział średniej liczby ofert pracy zgłoszonych w ciągu miesiąca przez pracodawców do urzędu pracy w średniej liczbie osób zarejestrowanych w ciągu tego miesiąca jako bezrobotne. Jeśli wskaźnik ten przyjmuje wartości mniejsze niż 0,9 wówczas mamy do czynienia z zawodami nadwyżkowymi. Jeśli wskaźnik przyjmuje wartości między 0,9 i 1,1 wówczas mamy do czynienia z równowagą podaży i popytu na pracowników wykonujących określony zawód, ale jeśli wartość tego wskaźnika jest wyższa od 1,1 wówczas mamy do czynienia z zawodami deficytowymi.

4.1. Zawody deficytowe w Powiecie Śremskim

Na rynku pracy Powiatu Śremskiego w 2011 roku odnotowano 26 zawodów deficytowych, które zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 6 Zawody deficytowe w powiecie śremskim w 2011 roku.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	721403	Monter konstrukcji aluminiowych	14,5
2	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	7,0
3	921101	Pomocniczy robotnik polowy	6,7
4	241202	Doradca finansowy	5,0
5	132301	Kierownik budowy	5,0
6	752305	Pilarz	5,0

7	741201	Elektromechanik	4,0
8	341204	Opiekunka środowiskowa	4,0
9	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	4,0
10	422602	Recepcjonista	4,0
11	541306	Portier	3,0
12	713104	Szpachlarz	3,0
13	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	3,0
14	541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	2,5
15	524404	Telemarketer	2,0
16	311508	Technik mechanik maszyn i urządzeń	2,0
17	233008	Nauczyciel języka angielskiego	2,0
18	961201	Sortowacz surowców wtórnych	2,0
19	962902	Dozorca	2,0
20	411004	Technik prac biurowych	1,6
21	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,5
22	711501	Cieśla	1,5
23	325905	Opiekunka dziecięca	1,3
24	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1,3
25	962906	Woźny	1,3
26	132103	Kierownik działu produkcji	1,3

Źródło: Załącznik: T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie śremskim w 2011r.

Powyższa analiza zawodów deficytowych wskazuje zawody, na które było większe zapotrzebowanie aniżeli liczba osób zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie posiadających w/w kwalifikacje. Należy jednak zaznaczyć, iż pracodawcy zgłaszając ofertę pracy do urzędu pracy często nie są w stanie przyporządkować zakresu obowiązków poszukiwanego pracownika do konkretnego zawodu.

Z powyższej tabeli wnioskować można, iż w 2011 roku duże zapotrzebowanie występowało na zawody nie wymagające specjalnych kwalifikacji (pracownik ochrony fizycznej bez licencji, woźny, dozorca, sortowacz surowców wtórnych, telemarketer, portier). Oznacza to, że osoby o pokrewnych zawodach lub kwalifikacjach mogły podejmować zatrudnienie na w/w stanowiskach pracy.

Wśród analizowanych zawodów na terenie Powiatu Śremskiego 19 z nich należało do tzw. zawodów zrównoważonych, czyli takich, na które zapotrzebowanie na rynku pracy było równoważne do ilości osób zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie. Do tych zawodów zaliczone zostały: wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, zaopatrzeniowiec, kierownik biura, szef kuchni, asystent do spraw księgowości, barman, gospodarz domu, sprzedawca w branży mięsnej, sprzedawca w stacji paliw, ogrodnik terenów zieleni, tynkarz, monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, monter bram, mechanik samochodów osobowych, elektromonter (elektryk) zakładowy, stolarz meblowy, operator koparki, pokojowa.

4.2. Zawody nadwyżkowe w Powiecie Śremskim

Szczegółowe dane dotyczące wybranych zawodów nadwyżkowych zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 7 Wybrane zawody nadwyżkowe w powiecie śremskim w 2011 roku.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	961302	Robotnik placowy	0,0385
2	351203	Technik informatyk	0,0625
3	311204	Technik budownictwa	0,0667
4	512002	Kucharz małej gastronomii	0,0732
5	722204	Ślusarz	0,0926
6	524902	Doradca klienta	0,1000
7	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,1389
8	721306	Blacharz samochodowy	0,1429
9	522301	Sprzedawca	0,1461
10	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1538
11	611303	Ogrodnik	0,1667

12	514101	Fryzjer	0,1739
13	721104	Modelarz odlewniczy	0,1818
14	514202	Kosmetyczka	0,1818
15	753105	Krawiec	0,2000
16	752205	Stolarz	0,2083
17	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,2222
18	214202	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	0,2500
19	263204	Socjolog	0,2500
20	713203	Lakiernik samochodowy	0,2727
21	911207	Sprzątaczką biurową	0,3103
22	751104	Rozbieracz-wykrawacz	0,3333
23	741103	Elektryk	0,3333
24	742190	Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci	0,3333
25	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	0,3333
26	122102	Kierownik działu sprzedaży	0,3333
27	512001	Kucharz	0,3548
28	751204	Piekarz	0,3571
29	931205	Robotnik drogowy	0,3636
30	931301	Robotnik budowlany	0,3729

Źródło: Załącznik: T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie śremskim w 2011r.

Wśród zawodów nadwyżkowych na pierwszej pozycji znajdują się osoby posiadające zawód robotnik placowy. Jest to zawód niskokwalifikowany. Dotyczy on ofert pracy oraz osób, które wykonywały pracę na stanowiskach pracownika fizycznego. Ponadto w przypadku zawodów specjalistycznych zgłaszane oferty pracy najczęściej dotyczą pojedynczych stanowisk pracy.

5. Podsumowanie

Podsumowując powyższą analizę należy stwierdzić:

1. W 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie zarejestrowały się 3234 osoby, w tym 1724 kobiety. Absolwenci stanowili 16,5% ogółu zarejestrowanych (tj. 534 osoby). Struktura bezrobocia wykazuje, iż na dzień 31.12.2011 roku największą grupę stanowiły osoby nie posiadające zawodu. Wśród osób posiadających zawód najczęściej zarejestrowanych było w zawodach: sprzedawca, robotnik placowy, szwaczka, krawiec, robotnik gospodarczy, ślusarz oraz robotnik magazynowy.
2. W 2011 roku do Urzędu wpłynęło 891 ofert pracy. Największe zapotrzebowanie zgłaszano na pracowników w zawodach: kierowca samochodu ciężarowego – 73 oferty pracy, technik prac biurowych – 68 ofert pracy, robotnik gospodarczy – 43 oferty pracy, sprzedawca – 39 ofert pracy, szwaczka – 37 ofert pracy.
3. Składając oferty pracy na stanowisko pracownika biurowego pracodawcy najczęściej zainteresowani byli organizacją staży w tym zawodzie. Osoby bezrobotne miały możliwość nabycia umiejętności praktycznych w tym zawodzie. Ponadto po zakończonych stażach większość podejmowała zatrudnienie.
4. Wśród zawodów deficytowych, czyli takich, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, największy udział miały zawody: monter konstrukcji aluminiowych, pozostali spawacze i pokrewni, pomocniczy robotnik polowy, doradca finansowy, kierownik budowy oraz pilarz.
5. Wśród zawodów nadwyżkowych, czyli takich, na które występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, największy udział miały zawody: robotnik placowy, technik informatyk, technik budownictwa, kucharz małej gastronomii, ślusarz, doradca klienta. Trudności w znalezieniu pracy przez osoby posiadające w/w zawody wynikały w głównej mierze z faktu, iż osoby te nie posiadały wystarczających kwalifikacji, dodatkowych uprawnień, jak również posiadały długą przerwę w wykonywaniu zawodu. Równocześnie zaznaczyć należy, iż występowały także utrudnienia leżące po stronie pracodawcy w postaci oferowanych warunków zatrudnienia tj.: niskie wynagrodzenie, niepełny wymiar czasu pracy a także faktu, iż nie wszystkie oferty pracy realizowane były za pośrednictwem Urzędu Pracy (dotyczy to tzw. ofert otwartych dostępnych również dla osób niezarejestrowanych w Urzędzie).

6. Duża liczba zarejestrowanych bezrobotnych podejmowała pracę poza granicami Powiatu Śremskiego, co oznacza że monitoring nie pokazuje rzeczywistego zapotrzebowania na pracowników w określonych zawodach.
7. Wyniki monitoringu opisują aktualną sytuację na rynku pracy, ale nie posiadają elementów szczegółowej prognozy i dla potrzeb edukacji mogą okazać się niewystarczające.

6. SPIS TABEL

- Tabela 1. Zmiany w poziomie bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2010 i 2011 roku.
- Tabela 2. Struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych według stanu w końcu grudnia 2010 i 2011 roku.
- Tabela 3. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w końcu 2010r. i 2011r.
- Tabela 4. Bezrobotni według zawodów o największej liczebności w Powiecie Śremskim.
- Tabela 5. Najliczniej zgłoszone oferty pracy do PUP w Śremie w 2011 roku.
- Tabela 6. Zawody deficytowe w powiecie śremskim w 2011 roku.
- Tabela 7. Wybrane zawody nadwyżkowe w powiecie śremskim w 2011 roku.

7. SPIS WYKRESÓW

- Wykres 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Śremskim w 2011 roku w zestawieniu ze stopą bezrobocia w województwie wielkopolskim i kraju.
- Wykres 2. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów wg stanu na dzień 31.12.2011r.
- Wykres 3. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły wg wielkich grup zawodów wg stanu w dniu 31.12.2011r.
- Wykres 4. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w 2011 roku.
- Wykres 5. Napływ bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w 2011 roku.